

กเต็บโตง กเต็บชลา

สองศาสตราจารย์อารีย์ กองแก้ว
ภคนนุชศาสตรเสสภกนศาสตร
มหาวิทยาลัยรามภัฏสุรินทร์

“

นางกเต็บชลา
ที่หายไปใมนมหาสมุทรกลายเป็นนางเงือก
อาศัยอยู่ในมหาสมุทร
ไม่ยอมพบผู้คนด้วยความอัปอาย
ตราบนานเท่าทุกวันนี้ ...

”

กเต็บโตง กเต็บชลา เป็นภาษาเขมร
หมายถึง ลูกมะพร้าว ลูกหมาก

มีครอบครัวหนึ่งประกอบด้วยแม่และลูกสาว
หนึ่งคนชื่อ กเต็บโตง พ่อของนางกเต็บโตง ได้
ตายจากไปนานแล้ว ฐานะของครอบครัวยากจน
วันหนึ่งแม่ของนางกเต็บโตง ไปซุกหน่อไม้
และทำเสียมติดอยู่ในกอไผ่ นางพยายามดึงก็ไม่
ได้สักที จนตะวันบ่ายคล้อยใกล้ค่ำก็หมดปัญญา
นางจึงพูดบนบานว่า ถ้าใครสามารถเอาเสียม
ของนางออกจากกอไผ่ได้ นางจะยกลูกสาวคน
เดียวให้

นางพูดยังไม่ทันขาดคำ ก็มีเสียงหนึ่งถามว่า
“พูดจริงไหม?” นางตอบว่า “ใช่” ทันใดนั้นก็
ปรากฏงูใหญ่ตัวหนึ่งเลื้อยออกมาและเอาเสียม
ออกจากกอไผ่ให้ แม่ของนางกเต็บโตงตกใจมาก
ที่เห็นงูขนาดใหญ่เท่าต้นมะพร้าว แต่ก็ไม่รู้จะทำ
อย่างไรเพราะได้ลั่นวาจาไปแล้วจึงถือความสัตย์

ฝ่ายงูถามแม่ของนางกเต็บโตง ว่า “จะไป
บ้านนางได้อย่างไร” นางจึงบอกให้ไปตาม
เปลือกหน่อไม้ที่นางจะแกะทิ้งไว้เป็นระยะตาม
ทางกลับบ้าน

เมื่อกลับถึงบ้านก็เล่าให้ลูกสาวฟัง นางตกใจ
มากแต่ก็ยอมทำตามความประสงค์ของแม่
ดกกกลางคืนงูใหญ่ก็ไปที่บ้านของนางกเต็บโตง
จริงและเข้าไปอยู่ในห้องของนางกเต็บโตง

งูใหญ่ แท้จริงเป็นงูเทพจำแลงกายมาลงใจ
ว่าแม่ของนางกเต็บโตง จะรักษาคำสัตย์หรือไม่

เมื่อเข้าไปในห้องจึงได้คืนร่างเป็นเทพรูป
งามและบอกความจริงแก่นางกเต็บโตง และได้
นางเป็นภรรยาในคืนนั้นพร้อมกับเนรมิตความ
ร่ำรวยให้ครอบครัวของนางจนเป็นที่รำลือไปทั้ง
หมู่บ้าน

ยังมีอีกครอบครัวหนึ่ง มีลูกสาวชื่อ นาง
กเต็บชลา เมื่อแม่ของนางกเต็บชลา ได้ยินเรื่อง
นี้เข้าก็เกิดความอิจฉาและอยากร่ำรวยบ้าง

จึงแวะเวียนไปที่บ้านนางกเดิบโตง แม่ของนางกเดิบโตงก็เล่าความจริงให้ฟัง

เมื่อกลับถึงบ้าน แม่ของนางกเดิบชลา ก็คิดว่าเสียมคว่ำตะกร้าไปหาหน่อไม้ ในใจก็คิดถึง ความร่ำรวยตลอดทาง ทั้งอยากได้ลูกเขยรูปงามให้คนรำลือเหมือนนางกเดิบโตงบ้าง

เมื่อไปถึงป่าไผ่ นางเอาเสียมไปเสียบไว้ในกอไผ่กอดเดียวกับที่แม่นางกเดิบโตงทำเสียมติด แล้วนางก็ทำเรื่องหาคนช่วยเอาเสียมออกจากกอไผ่ให้ แล้วนางจะยกลูกสาวให้ นางร้องเกือบทั้งวันก็ไม่มีใครช่วย

ใกล้ค่ำแล้ว นางเกือบหมดความอดทนก็มีงูใหญ่ตัวหนึ่งอาสาจะเอาเสียมให้นาง นางดีใจมากบอกให้รีบตามไปบ้าน นางจะทิ้งเปลือกหน่อไม้ไว้เป็นที่สังเกตตลอดทางจนถึงบ้าน

แม่ของนางกเดิบชลา ดีใจรีบกลับบ้าน แล้วบอกกับนางกเดิบชลาให้เตรียมตัวรับว่าที่ผัวงู นางกเดิบชลาเป็นคนดีแต่ซัดแม่ไม่ได้จึงจำใจทำตามผู้เป็นแม่

งูใหญ่มาที่บ้านของนางกเดิบชลา แม่ของนางดีใจรีบหาเข้าห้องลูกสาว กำชับให้ปิดประตู ลงกลอนเสีย ส่วนตัวเองเข้านอนคอยเจียหูฟังสวดนการณ

สักพักหนึ่งได้ยินเสียงนางกเดิบชลา ร้องบอกว่างูได้กลืนข้อเท้าตนแล้ว แม่ของนางกเดิบชลา ได้ยินดังนั้นก็ได้ซัดเคืองยิ่งนัก นางตะคอกให้ลูกเจียบ **“เพียงสาม็ทยอกเล่นนิต หน้อยท่ากระโตกกระตากให้คนอื่นรู้”**

สักครู่หนึ่งเสียงของนางกเดิบชลา ร้องดังขึ้นอีกว่า **“งูได้กลืนถึงเอวแล้ว”** แม่ของนางก็เจียบ สักพักหนึ่ง นางกเดิบชลา ร้องว่า **“งูได้กลืนนางถึงคอแล้ว”** แม่ของนางก็เจียบ

รุ่งเช้าแม่ของ นางกเดิบชลาตื่นหุงหาอาหารจนสายก็ยังไม่เห็นลูกสาวและลูกเขยออกมาจากห้องจึงเอะใจ เคาะประตูก็ไม่มีใครตอบ จึงเดินหารอบๆ บ้าน เห็นงูใหญ่ที่ท้องป่องนอนขดตัวอยู่ในสวนหม่อนหลังบ้าน เนื่องจากกลืนนางกเดิบชลา

นางตกใจสุดขีด ร้องเรียกให้ชาวบ้านมาช่วยฆ่างู ผ่าท้องช่วยนางกเดิบชลา ออกมาได้ เรื่องนี้เป็นที่ขบขันของคนในหมู่บ้าน สร้างความอับอายแก่นางกเดิบชลามาก นางบอกกับแม่ของนางว่า **“ขอตัวไปอาบน้ำเพื่อล้างเมือกงูที่กลืนนางออก”** แม่ของนางให้น้องชายคนเดียวของนางตามไปเป็นเพื่อนด้วย

นางกเดิบชลาคว่ำขันตักน้ำและผ้าถูงเดินออกจากหมู่บ้านหาแหล่งน้ำชำระร่างกาย ผ่านหนองน้ำใหญ่น้องชายของนางบอกให้นางลงอาบน้ำในหนองน้ำนั้น แต่นางว่าน้ำน้อยล้างเมือกไม่ออก จึงพากันเดินต่อไปอีก ผ่านห้วยบึง แม่น้ำ ก็ไม่เป็นที่พอใจของนาง บุกป่าฝ่าทุ่งหลายวันหลายคืนจนมาถึงมหาสมุทรใหญ่ นางบอกให้น้องหยุศรอที่ชายฝั่ง ส่วนนางจะลงไปอาบน้ำล้างคราบเมือกงูออก นางคว่ำขันเดินลงน้ำไปเรื่อยๆ จนลึกลงคอ เมื่อนางลงลึกถึงปลายคางนางเอาขันครอบหัวแล้วมุดน้ำหายไปไม่ยอมโผล่มาอีกเลย น้องชายของนางรออยู่เป็นนานก็ไม่เห็นพี่โผล่มาสักที จึงเดินร้องไห้กลับบ้าน บอกเรื่องราวให้แม่ฟัง นางเสียใจและรู้สึกผิดแต่ก็ทำอะไรไม่ได้เพราะสายเกินไปเสียแล้ว

นางกเดิบชลาที่หายไปใต้มหาสมุทรกลายเป็นนางเงือก อาศัยอยู่ในมหาสมุทรไม่ยอมพบผู้คนด้วยความอับอายตราบเท่าทุกวันนี้ ...